

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta neuvoston päätökseksi EU:n ja Yhdysvaltojen tulliyhteistyösekokomiteassa esitettävästä unionin kannasta Euroopan unionin valtuutettua talouden toimijaa koskevan ohjelman ja Yhdysvaltojen Customs-Trade Partnership Against Terrorism -ohjelman vastavuoroiseen tunnustamiseen

(2012/C 160/01)

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 7 ja 8 artiklan,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY ⁽¹⁾,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja erityisesti sen 41 artiklan ⁽²⁾, ja

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

I JOHDANTO

I.1 Tietosuojavaltuutetun lausunnon syyt ja tavoite

1. Komissio hyväksyi 5 päivänä tammikuuta 2011 ehdotuksen neuvoston päätökseksi EU:n ja Yhdysvaltojen tulliyhteistyösekokomiteassa esitettävästä unionin kannasta Euroopan unionin valtuutettua talouden toimijaa koskevan ohjelman ja Yhdysvaltojen Customs-Trade Partnership Against Terrorism -ohjelman vastavuoroiseen tunnustamiseen ⁽³⁾ (jäljempänä 'ehdotus'). Ehdotus toimitettiin Euroopan tietosuojavaltuutetulle samana päivänä.
2. Euroopan tietosuojavaltuutettua oli kuultu epävirallisesti jo aiemmin ja hän on lähettänyt useita epävirallisia huomautuksia komissiolle. Tämän lausunnon tarkoituksena on täydentää näitä huomautuksia ottaen huomioon kyseisen ehdotuksen ja saattaa hänen mielipiteensä julkisuuteen.
3. Euroopan tietosuojavaltuutettu toteaa, ettei henkilötietojen käsittely ole ehdotuksen ydinasia. Käsitelty tieto ei useimmiten sisällä tietosuojalainsäädännössä määriteltyjä henkilötietoja ⁽⁴⁾. Jos olosuhteet kuitenkin ovat sellaiset, että henkilötietoja käsitellään, tietosuojalainsäädäntöä on noudatettava, kuten jäljempänä selostetaan.

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2011) 937 lopullinen.

⁽⁴⁾ Tätä käsitellään lausunnon 8 ja 9 kohdassa.

I.2 Ehdotuksen tausta

4. Ehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa EU:n ja Yhdysvaltojen kauppakumppanuusohjelmien eli EU:n valtuutettua talouden toimijaa koskevan ohjelman (AEO) ja Yhdysvaltojen Customs-Trade Partnership Against Terrorism -ohjelman (C-TPAT) vastavuoroinen tunnustaminen ja helpottaa näin niiden toimijoiden kauppaa, jotka ovat investoineet toimitusketjun turvallisuuteen ja jotka ovat jommankumman ohjelman osallistujia.
5. EU:n ja Yhdysvaltojen suhteet tullialalla perustuvat tulliyhteistyötä ja keskinäistä avunantoa tulliasioissa koskevaan sopimukseen⁽¹⁾. Sopimuksen nojalla on perustettu tulliyhteistyösekokomitea, johon kuuluu EU:n ja Yhdysvaltojen tulliviranomaisten edustajia. Vastavuoroinen tunnustaminen vahvistetaan kyseisen komitean päätöksellä. Tämän vuoksi ehdotukseen sisältyvät:
 - perustelut,
 - ehdotus neuvoston päätökseksi, jossa todetaan, että EU ilmaisee tulliyhteistyösekokomiteassa vastavaroista tunnustamista koskevan päätösluonnoksen mukaisen kannan,
 - tulliyhteistyösekokomitean päätösluonnos, jossa vahvistetaan EU:n AEO-sopimuksen ja Yhdysvaltojen C-TPAT-ohjelman vastavuoroinen tunnustaminen (jäljempänä 'pätösluonnos')⁽²⁾.
6. Päätösluonnoksen täytäntöönpanosta vastaavat tulliviranomaiset, jotka ovat aloittaneet yhteiset validoinnit (hakumenettely osallistumisoikeuden myöntämiseksi toimijoille, hakemusten arviointi, osallistumisoikeuden myöntäminen ja osallistumisoikeuden seuranta).
7. Vastavaroisen tunnustamisen toimivuus perustuu näin ollen EU:n ja Yhdysvaltojen väliseen tietojenvaihtoon niistä kaupan toimijoista, jotka jo ovat kumppanuusohjelman osallistujia.

II PÄÄTÖSLUONNOKSEN ANALYYSI

II.1 Luonnollisiin henkilöihin liittyvien tietojen käsittely

8. Päätösluonnoksen tarkoitus ei ole henkilötietojen käsittely, mutta tiedot, joita vaihdetaan, voivat koskea luonnollisia henkilöitä erityisesti silloin, jos toimija on luonnollinen henkilö⁽³⁾ tai jos oikeushenkilön viralliseen nimeen sisältyy yksi tai usea luonnollinen henkilö⁽⁴⁾.
9. Euroopan unionin tuomioistuin on korostanut tietosuojan tärkeyttä tässä yhteydessä asiassa Schecke antamassaan tuomiossa. Unionin tuomioistuimen mukaan oikeushenkilöt voivat vedota EU:n perusoikeuskirjan mukaiseen yksityisyyden suojaan ja tietosuojaan, jos oikeushenkilön virallisessa nimessä yksilöidään yksi tai usea luonnollinen henkilö⁽⁵⁾. Tässä lausunnossa analysoidaan sitä, miten toimijoiden henkilötietojen vaihtoa säädellään päätösluonnoksessa.

⁽¹⁾ Euroopan yhteisön ja Amerikan yhdysvaltojen tulliyhteistyötä ja keskinäistä avunantoa tulliasioissa koskeva sopimus (EYVL L 222, 12.8.1997, s. 17), saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/world/agreements/prepareCreateTreatiesWorkspace/treatiesGeneralData.do?step=0&redirect=true&treatyId=308> (yhteenvedo ja teksti kokonaisuudessaan).

⁽²⁾ Ehdotus Yhdysvaltojen ja EU:n tulliyhteistyösekokomitean päätökseksi Yhdysvaltojen Customs-Trade Partnership Against Terrorism -ohjelman ja Euroopan unionin valtuutettua talouden toimijaa koskevan ohjelman vastavaroisesta tunnustamisesta.

⁽³⁾ Direktiivin 95/46/EY 2 artiklan a kohdan ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 2 artiklan a kohdan mukaan henkilötiedoilla tarkoitetaan "kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä (...) koskevia tietoja".

⁽⁴⁾ Katso myös Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta neuvoston päätökseksi EU:n ja Japanin tulliyhteistyösekokomiteassa ilmaistavasta Euroopan unionin kannasta valtuutettuja talouden toimijoita koskevien ohjelmien vastavaroiseen tunnustamiseen Euroopan unionissa ja Japanissa, saatavilla osoitteessa <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:190:0002:0006:EN:PDF>

⁽⁵⁾ Euroopan unionin tuomioistuin, 9 päivänä marraskuuta 2010, Volker und Markus Schecke, C-92/09 ja C-93/09, 53 kohta (saatavilla osoitteessa <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettextpl?where=&lang=en&num=79898890C19090092&doc=T&ouvert=T&seance=ARRET>).

II.2 EU:n tietosuojakehyksen sovellettavuus

10. Käsitteilyn suorittavat tulliyhteistyösopimuksen 1 artiklan b alakohdassa määritellyt tulliviranomaiset ⁽¹⁾. EU:ssa määrittely tarkoittaa Euroopan komission "toimivaltaisia yksiköitä" ja EU:n jäsenvaltioiden tulliviranomaisia. EU:n tietosuojalainsäädännön mukaisesti EU:n jäsenvaltioissa suoritettavaan käsitteelyyn sovelletaan direktiiviä 95/46/EY (jäljempänä 'tietosuojadirektiivi') ja tietosuojadirektiivin täytäntöönpanoon liittyviä kansallisia tietosuojalakeja, kun taas EU:n toimielimissä ja muissa elimissä suoritettavaan henkilötietojen käsitteelyyn sovelletaan asetusta (EY) N:o 45/2001 (jäljempänä 'asetus'). Tässä tapauksessa sovelletaan siis sekä tietosuojadirektiiviä että asetusta.

II.3 Suojan taso

11. Tietojenvaihto käydään sähköisesti ja tulliyhteistyösopimusta noudattaen. Tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 2 kohdassa todetaan, että henkilötietoja voidaan siirtää sopimuspuolten välillä, jos vastaanottava osapuoli varmistaa vähintään saman tietosuojan tason, jota tiedot antaneessa maassa noudatetaan kyseisessä tapauksessa.
12. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti tähän säännökseen, joka olisi ymmärrettävä siten, että tavoitteena on noudattaa EU:n tietosuojalainsäädännön vaatimuksia. Tietosuojadirektiivin 25 artiklan ja asetuksen 9 artiklan mukaan pääsääntönä on, että tietoja voidaan siirtää EU:sta kolmansiin maihin vain, jos vastaanottajan maassa varmistetaan tietosuojan "riittävä" taso ⁽²⁾. Tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 2 kohta näyttää näin ollen tietosuojadirektiiviä tiukemmalta.
13. Kaikki asiaan liittyvät olosuhteet huomioon ottaen olisikin tutkittava, takaavatko tietoja vastaanottavat Yhdysvaltojen viranomaiset todella vastaavan tietosuojan tason (tai ainakin "riittävän" tason). Tason riittävyys on tutkittava ottaen huomioon kaikki tiedonsiirtoon tai tiedonsiirtojen sarjaan liittyvät olosuhteet ⁽³⁾.
14. Euroopan komissio ei ole havainnut, että Yhdysvallat kokonaisuudessaan varmistaa riittävän suojan tason. Koska tietosuojan tason riittävydestä ei ole yleisesti päätetty, rekisterinpitäjät ⁽⁴⁾ voivat tietosuojaviranomaisten valvonnassa ⁽⁵⁾ katsoa, että tietyssä tapauksessa tarjottu suoja on riittävä. EU:n jäsenvaltio (tai Euroopan tietosuojavaltuutettu, jos tiedon siirtäjänä on EU:n toimielin tai muu elin) voi hyväksyä henkilötietojen siirron tai siirtojen sarjan kolmanteen maahan, jos rekisterinpitäjä pystyy antamaan riittävät takeet ⁽⁶⁾.
15. Näitä tietosuojan riittävyttä koskevia *ad hoc* -päätöksiä voidaan tässä tapauksessa soveltaa, jos kansalliset tulliviranomaiset ja Euroopan komission tulliasioista vastaavat yksiköt esittävät riittävästi todisteita sen tueksi, että Yhdysvaltojen tulliviranomaiset ovat antaneet riittävät takeet päätösluonnoksessa tarkoitettujen siirtojen osalta ⁽⁷⁾.
16. Euroopan tietosuojavaltuutetulla ei kuitenkaan ole riittävästi todisteita siitä, että Yhdysvaltojen tulliviranomaiset takaavat "riittävän" tietosuojan tason tai vähintään saman tietosuojan tason, jota tiedot antaneessa maassa noudatetaan kyseisessä tapauksessa, kuten tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 2 kohdassa edellytetään.

⁽¹⁾ Ks. päätösluonnoksen I jakson 2 kohta.

⁽²⁾ Asetuksessa mainitaan lisäksi, että tällainen tiedonsiirto on mahdollista vain, jos tiedot siirretään "yksinomaan sen vuoksi, että rekisterinpitäjän toimivaltaan kuuluvien tehtävien hoito tulee mahdolliseksi".

⁽³⁾ Katso asetuksen 9 artiklan 1 ja 2 kohta, tietosuojadirektiivin 25 artiklan 1 ja 2 kohta sekä näiden kohtien täytäntöönpanoa koskevat EU:n jäsenvaltioiden kansalliset tietosuojalait. Katso myös edellä mainittu Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto, joka koskee EU:n ja Japanin tulliyhteistyötä.

⁽⁴⁾ Tässä tapauksessa EU:n ja sen jäsenvaltioiden tulliviranomaiset.

⁽⁵⁾ Joissakin jäsenvaltioissa vain tietosuojaviranomaiset voivat antaa luvan tietojen siirtoon.

⁽⁶⁾ Tietosuojadirektiivin 26 artiklan 2 kohta ja asetuksen 9 artiklan 7 kohta.

⁽⁷⁾ Katso myös Euroopan tietosuojaviranomaisen kirje, joka koskee asiakirjaa "Henkilötietojen siirrot kolmansiin maihin: tietosuojan "riittävyys" Euroopan neuvoston yleissopimuksen nro 108 allekirjoittaneissa maissa (asia 2009-0333)", saatavilla osoitteessa http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/shared/Documents/Supervision/Adminmeasures/2009/09-07-02_OLAF_transfer_third_countries_EN.pdf

17. Tämän vuoksi Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa varmistamaan, että Euroopan tietosuojavaltuutetun ja kansallisten tietosuojaviranomaisten saatavilla on todisteet siitä, että Yhdysvaltojen tulliviranomaiset takaavat ”riittävän” tietosuojan tason tai vähintään saman tietosuojan tason, jota tiedot antaneessa maassa noudatetaan kyseisessä tapauksessa, kuten tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 2 kohdassa edellytetään. Tämän vaatimuksen olisi sisällyttävä päätösluonnokseen.
18. Lopuksi on todettava, että henkilötietojen siirrot EU:sta maihin, jotka eivät takaa ”riittävää” tietosuojan tasoa, voidaan myös sallia, jos niihin voidaan soveltaa jotakin tietosuojadirektiivin 26 artiklan 1 kohdassa tai asetuksen 9 artiklan 6 kohdassa mainituista poikkeuksista. Tässä nimenomaisessa tapauksessa voidaan esittää perusteluksi, että siirto on ”tarpeen tai lain vaatima tärkeän yleisen edun turvaamiseksi” ⁽¹⁾. Kyseisiä poikkeuksia olisi kuitenkin tulkittava tiukasti, eikä niiden perusteella voida suorittaa laajoja ja systemaattisia henkilötietojen siirtoja ⁽²⁾. Euroopan tietosuojavaltuutetun näkemyksen mukaan kyseisistä poikkeuksista ei ole apua tässä tapauksessa.

II.4 Käyttötarkoituksen rajoittaminen

19. Päätösluonnoksen V jakson 1 kohdassa todetaan, että tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan mukaisesti vastaanottavat tulliviranomaiset voivat käsitellä saatuja tietoja vain päätösluonnoksen täytäntöönpanemiseksi.
20. Tietojen käsittely muihin tarkoituksiin on kuitenkin myös sallittua V jakson 3 kohdan neljännen luetelmakohdan ja tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 3 kohdan nojalla. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että koska päätösluonnoksen tarkoituksiin sisältyy paitsi tulliyhteistyö myös terrorismin torjunta, päätöksen tekstissä olisi mainittava kaikki mahdolliset henkilötietojen siirron tarkoitukset. Lisäksi kaiken siirrettävän tiedon on oltava välttämätöntä ja oikeasuhteista kyseisiin tarkoituksiin nähden. Päätöstekstissä olisi myös mainittava, että rekisteröidyille on kerrottava ymmärrettävällä tavalla, mitä tarkoituksia varten ja millä ehdoilla heidän henkilötietojensa käsitellään.

II.5 Vaihdeettävien tietojen luokat

21. Tulliviranomaiset saavat vaihtaa kauppakumppanuusohjelmien osallistujista seuraavia tietoja: nimi, osoite, osallistuja-asema, validoinnin tai valtuutuksen myöntämisen päivämäärä, keskeytykset ja peruutukset, ainutkertainen lupa- tai tunnistenumero sekä ”tulliviranomaisten mahdollisesti yhteisesti sopimat muut tiedot, joihin sovelletaan soveltuvin osin tarvittavia turvajärjestelyjä” ⁽³⁾. Viimeinen kohta on liian yleisluontoinen. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että täsmennetään, mitä tietoluokkia siihen voi sisältyä.
22. Euroopan tietosuojavaltuutettu toteaa myös, että vaihdettuihin tietoihin voi sisältyä tietoa rikoksista tai rikosepäilyistä, esimerkiksi tietoa, joka liittyy osallistumisoikeuden keskeyttämiseen tai peruuttamiseen. Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa, että EU:n tietosuojalainsäädäntöön sisältyy rajoituksia, jotka koskevat rikoksiin, tuomioihin tai turvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin liittyvää henkilötietojen käsittelyä ⁽⁴⁾. Näiden tietoluokkien käsittely voi edellyttää Euroopan tietosuojavaltuutetun ja EU:n jäsenvaltioiden kansallisten tietosuojaviranomaisten ennakkotarkastusta ⁽⁵⁾.

II.6 Tietojen siirtäminen edelleen

23. Päätösluonnoksen V jakson 3 kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan tiedon siirto kolmansiin maihin tai kansainväliselle elimelle sallitaan, jos tiedot toimittanut tulliviranomainen on antanut tähän edeltä käsin suostumuksensa, ja vain kyseisen viranomaisen asettamien ehtojen mukaisesti. Tietojen edelleen siirtämistä ei saisi sallia, ellei sitä voida perustella.

⁽¹⁾ Katso asetuksen 9 artiklan 6 kohdan d alakohta tai tietosuojadirektiivin 26 artiklan 1 kohdan d alakohta, joihin tietosuojadirektiivin johdanto-osan 58 kappaleen mukaan sisältyvät vero- tai tulliviranomaisten väliset tiedonsiirrot.

⁽²⁾ Katso 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän 25. marraskuuta 2005 hyväksytty valmisteluasiakirja 24. lokakuuta 1995 annetun direktiivin 95/46/EY 26 artiklan 1 kohdan yhteisestä tulkinnasta (WP114), sivut 7–9, saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2005/wp114_en.pdf

⁽³⁾ Ks. päätösluonnoksen IV jakson 3 kohdan a–g alakohta.

⁽⁴⁾ Ks. direktiivin 95/46/EY 8 artiklan 5 kohta ja asetuksen (EY) N:o 45/2001 10 artiklan 5 kohta.

⁽⁵⁾ Ks. asetuksen (EY) N:o 45/2001 27 artiklan 2 kohdan a alakohta ja direktiivin 95/46/EY 20 artiklan täytäntöönpanon liittyvät EU:n jäsenvaltioiden tietosuojalait.

24. Näin ollen näyttää siltä, että V jakson 3 kohtaan olisi sisällyttävä samanlainen säännös kuin tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 2 kohdassa on. Sen mukaan henkilötietoja voidaan siirtää kolmanteen maahan vain, jos vastaanottava maa takaa vähintään saman tietosuojatason, jota päätösluonnoksessa edellytetään. Muutoin päätösluonnoksen nojalla taattua henkilötietojen suojaa voitaisiin kiertää siirtämällä tietoja edelleen.
25. Kyseisessä säännöksessä olisi joka tapauksessa täsmennettävä, mihin tarkoituksiin tietoja näissä tapauksissa voidaan siirtää ja missä tilanteissa siirto on sallittua. Siinä olisi myös nimenomaisesti mainittava, että tiedon kansainvälisen edelleen siirtämisen välttämättömyys ja oikeasuhteisuus olisi arvioitava tapauskohtaisesti ja että suuret tai systemaattiset tiedonsiirrot eivät ole sallittuja. Tekstiin olisi sisällyttävä myös velvoite ilmoittaa rekisteröidyille tietojen mahdollisesta siirtämisestä edelleen toiseen maahan.

II.7 Tietojen säilyttäminen

26. Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää myönteisenä, että V jakson 2 kohdassa kielletään tietojen käsittely ja säilyttäminen pidempään kuin on tarpeen niiden siirtämisen tarkoitusta varten. Tietojen pisin sallittu säilytysaika olisi kuitenkin vahvistettava.

II.8 Turvallisuus ja vastuullisuus

27. Päätösluonnoksen IV jaksossa todetaan, että tietojenvaihto käydään sähköisesti. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan tässä jaksossa olisi annettava tarkempia tietoja perustettavasta tietojenvaihtojärjestelmästä. Joka tapauksessa valittuun järjestelmään olisi jo suunnitteluvaiheessa sisällyttävä yksityisyyden suoja ja tietosuojat (sisäänrakennettu yksityisyyden suoja, Privacy by Design).
28. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu sen vuoksi myönteisesti V jakson 3 kohdan ensimmäisessä ja toisessa luetelmakohdassa mainittuihin turvajärjestelyihin, joihin kuuluu tiedonsaannin valvonta, eli "tiedot suojataan luvaton pääsyä, levitystä sekä muuttamista, poistamista ja tuhoamista vastaan", sekä sen tarkistaminen, että tietoja käytetään vain päätösluonnoksen tarkoituksiin. Hän pitää hyvänä myös V jakson 3 kohdan viidennessä luetelmakohdassa mainittua pääsyn kirjaamista lokiin.
29. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee myös, että näihin säännöksiin sisällytettäisiin velvoite suorittaa tietosuojaa koskeva vaikutusten arviointi (johon kuuluu riskien arviointi) ennen kuin tietoja aletaan siirtää. Arviointiin olisi sisällyttävä riskien arviointi ja riskien poistamiseksi suunnitellut toimenpiteet ⁽¹⁾. Päätösluonnoksessa olisi myös mainittava, että määräajoin on suoritettava näiden toimenpiteiden noudattamista ja toteuttamista koskeva tarkastus ja laadittava siitä raportti. Tämä on sitäkin tärkeämpää, kun otetaan huomioon se mahdollisuus, että käsiteltävänä on arkaluonteisia tietoja.

II.9 Tietojen laatu ja rekisteröitävien oikeudet

30. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti tulliviranomaisille asetettuun velvoitteeseen varmistaa, että vaihdetut tiedot ovat oikeita ja että ne päivitetään säännöllisesti (ks. V jakson 2 ja 5 kohta). Hän suhtautuu myönteisesti myös siihen, että V jakson 4 kohdan mukaan kumppanuusohjelmaan osallistuville rekisterinpitäjille taataan oikeus päästä omiin henkilötietoihinsa ja oikaista niitä.
31. Euroopan tietosuojavaltuutettu muistuttaa kuitenkin, että näitä oikeuksia voidaan käyttää vain tulliviranomaisen kotimaan oman lainsäädännön puitteissa. Kun kyse on EU:n tulliviranomaisten toimittamista tiedoista ja koska on tarpeen taata "riittävä" tietosuojan taso (ks. tämän lausunnon II jakson 3 kohta), näitä oikeuksia olisi rajoitettava vain siinä tapauksessa, että rajoitus on välttämätön merkittävän taloudellisen tai rahoituksellisen edun suojaamiseksi.
32. Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää myönteisenä myös sitä, että tulliviranomaisen on poistettava vastaanottamansa tiedot, jos niiden kerääminen tai edelleen käsitteleminen on ristiriidassa päätösluonnoksen tai tulliyhteistyösopimuksen kanssa ⁽²⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu muistuttaa, että tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 2 kohdan mukaan tätä säännöstä sovelletaan kaikkeen EU:n tietosuojalain vastaiseen tietojenkäsittelyyn.

⁽¹⁾ Tämä on jo otettu huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (yleinen tietosuojasetus) annettavaa asetusta koskevan uuden ehdotuksen 33 artiklassa (KOM(2012) 11/4 luonnos).

⁽²⁾ Ks. päätösluonnoksen V jakson 5 kohta.

33. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti tulliviranomaisille asetettuun veloitteeseen tiedottaa ohjelmansa osallistujille muutoksenhakumahdollisuuksista ⁽¹⁾. Olisi kuitenkin selvennettävä, mitkä ovat muutoksenhakumahdollisuudet, jos päätösluonnoksessa taattua tietosuojaa rikotaan. Tässä säännöksessä olisi myös mainittava, että muutoksenhakumahdollisuuksista olisi tiedotettava myös muille rekisteröitäville (osallistujiksi pyrkiville rekisterinpitäjille).

II.10 Valvonta

34. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti V jakson 6 kohtaan, jonka mukaan koko V jakson määräysten noudattamista "valvovat ja tarkastelevat riippumattomasti" Yhdysvaltojen Department of Homeland Security's Chief Privacy Officer, Euroopan tietosuojavaltuutettu ja kansalliset tietosuojaviranomaiset.
35. Lisäksi olisi mainittava, että Euroopan tietosuojavaltuutetun ja kansallisten tietosuojaviranomaisten on valvottava, että tiedot vastaanottavan tulliviranomaisen takaama henkilötietojen suojan taso on "riittävä" (ks. III jakson 1 kohta). Valvonta ja tarkastelu olisi ulotettava myös IV jaksoon.

III PÄÄTELMÄ

36. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti päätösluonnoksessa säädettyihin suoja toimiin, erityisesti tietoturvaan. Euroopan tietosuojavaltuutetun ja kansallisten tietosuojaviranomaisten saatavilla olisi kuitenkin oltava todisteet siitä, että Yhdysvaltojen tulliviranomaiset takaavat "riittävän" tietosuojan tason tai vähintään saman tietosuojan tason, jota tiedot antaneessa maassa noudatetaan kyseisessä tapauksessa, kuten tulliyhteistyösopimuksen 17 artiklan 2 alakohdassa edellytetään. Tämän vaatimuksen olisi sisällyttävä päätösluonnokseen.

37. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee lisäksi seuraavia toimenpiteitä:

- Määritellään päätösluonnoksessa tarkoitetun tietojenvaihdon tarkoitus/tarkoitukset täsmentäen, että tietojen on oltava tarpeellisia ja oikeasuhteisia.
- Eritellään, mitä tietoluokkia IV jakson 3 kohdan g alakohtaan sisältyy.
- Mainitaan, että jos on perusteltuja tarpeita siirtää tietoja edelleen kansainvälisesti, siirrot voitaisiin sallia tapauskohtaisesti vain yhteensopiviin tarkoituksiin ja vain siinä tapauksessa, että tiedot vastaanottava maa takaa vähintään samantasoisien tietosuojan kuin päätösluonnoksessa on taattu.
- Päätösluonnokseen sisällytetään velvoite ilmoittaa edellä mainituista toimenpiteistä kaikille rekisteröitäville.
- Täydennetään turvallisuutta koskevia säännöksiä.
- Ilmoitetaan täsmällisesti tietojen pisimmät sallitut säilytysajat.
- Rajoitetaan EU:n rekisteröityjen oikeuksia vain siinä tapauksessa, että rajoitus on välttämätön merkittävän taloudellisen tai rahoituksellisen edun suojaamiseksi.
- Taataan oikeus muutoksenhakuun.
- Ulotetaan valvonta ja tarkastelu myös IV jaksoon.
- Täsmennetään, että Euroopan tietosuojavaltuutetun, EU:n jäsenvaltioiden kansallisten tietosuojaviranomaisten ja Yhdysvaltojen Department of Homeland Security's Chief Privacy Officerin on valvottava, että suoja toimet, joita tietoja vastaanottava tulliviranomainen soveltaa varmistaakseen henkilötietojen riittävän tason, ovat tehokkaita ja EU:n vaatimusten mukaisia.

⁽¹⁾ Ks. V jakson 4 kohta, viimeinen lause.

38. Euroopan tietosuojavaltuutettu huomauttaa myös, että ehdotukseen alaan voi sisältyä sellaisten henkilötietojen käsittelyä, jotka liittyvät rikoksiin tai rikosepäilyihin. Näihin tietoihin sovelletaan EU:n lainsäädännön nojalla ankarampia suojatoimia ja ne voivat edellyttää Euroopan tietosuojavaltuutetun ja EU:n jäsenvaltioiden kansallisten tietosuojaviranomaisten ennakkotarkastusta.

Tehty Brysselissä 9 päivänä helmikuuta 2012.

Giovanni BUTTARELLI
Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu
